

Holand'ané
- jejich charakter,
mentalita a zvyky

(c) 2002 Aleš Vaněk

KOMENTÁŘ A VOLNÝ PŘEKLAD KNIHY HANSE KALDENBACHA: "DOE MAAR GEWOON : 99 TIPS VOOR HET OMGAAN MET NEDERLANDERS"

Upozornění: Text tohoto dokumentu ve formě tištěné nebo elektronické je bez vědomí autora podle autorského zákona zakázán dále rozšiřovat.

Předmluva

Detailně vystihnout charakter a typické znaky nějakého národa je věc velmi složitá. Hans Kaldenbach se je přesto pokusil dát dohromady a napsal knihu "Doe maar gewoon : 99 tips voor het omgaan met Nederlanders" (Chovejte se správně - 99 tipů jak jednat s Holanďany). Kaldenbach zde popisuje holandskou mentalitu, podává návod jak s Holanďany komunikovat, co je pro ně typické i netypické a vysvětluje jejich tradiční národní zvyky.

Následující minikapitoly z větší části čerpají z výše uvedené knihy, bylo však přihlédnuto k vlastním zkušenostem z pobytu v Nizozemí a aktuálním jevům a trendům, které probíhají v nizozemské společnosti. Pokusil jsem se zaměřit na témata, která jsou svým obsahem nejzajímavější a přitom velmi informující.

Knihy Hanse Kaldenbacha je popisem vlastností a charakteristických rysů potomků původních obyvatel Nizozemí, to znamená, že se netýká národností, které se v minulosti v Nizozemí natrvale usadily. Tyto menšiny si ostatně "přivezly" svoji vlastní subkulturu (např. imigranti z Niz. Antil, Aruby, Surinamu, Indonésie a dalších).

V komentáři je použito převážně mužského rodu, což není výrazem antifeminizace, ani nedopatření, ale pouze praktickým důvodem.

Přeji vám příjemné počtení

Aleš Vaněk

1. Představení

Pokud máte možnost se při nějaké příležitosti osobně představit, platí, že byste se měli, a je to také očekáváno, představovat celým jménem. To platí zejména pro představení se při obchodních jednáních. Pokud se představujete v neformální společnosti, postačí obvykle se jménem křestním.

2. Vykání

Platí, že dospělé osobě by se vždy mělo vykat. Nizozemí je však velice ovlivněné anglosaskými zvyky a i zde platí větší benevolence v používání "ty" místo "vy". Mnoho Holanďanů by však mohlo být s variantou použití "tykání" při prvním kontaktu uraženo a vám by to mohlo znepríjemnit další kontakt. Proto používejte tykání s obezřetností a taktikou.

3. Odstup

Pokud hovoříte s nějakým Holanďanem, mohlo by se vám zdát, že jeho tělesný odstup je poněkud větší, než na jaký jste zvyklý. Kaldenbach poznamenává, že pokud hovoříte se ženou a stojíte příliš blízko, mohla by toto vaše chování považovat za sexuální zájem. Holanďané nepoužívají doteků partnera při rozhovoru. Pokud se jich dotknete, mohli by to opět pochopit jinak. Třeba by vás, jak Kaldenbach dále poznamenává, mohli považovat za homosexuála.

4. Přesnost nadevše

Holanďané mají rádi přesnost. Snažte se i vy jí dodržet, vyhněte se trapným situacím. Pokud nepřijdete na schůzku včas, mohou to považovat za nerespektivní a nedůvěryhodné jednání.

5. Dialog

Tak jako ve vyspělých západních civilizacích, i zde v Holandsku platí slušné chování, které se při rozhovoru vyznačuje neskákáním druhému do řeči. Pokud něco takového někdo udělá, je to považováno za nezdvořilost.

Pokud Holanďan opravdu s něčím souhlasí a vyřkne své ano, můžete se na to spolehnout. Slovo ano tady platí více, než zdvořilé ano, kterým občas jiné národy myslí možná.

Holanďan najde velmi nepříjemné, když v jeho společnosti mluvíte s někým dalším svým rodným jazykem. Může si myslet, že hovoříte zrovna o něm. Co byste měli udělat? Můžete se omluvit, že na okamžik potřebujete něco říci ve svém jazyce, což je pro vás vždy snadnější a efektivnější. Pokud mu to na rovinu oznámíte, nebude se dotýčný cítit vyloučený mimo společnost.

6. Verbální mluva

Holandřané věnují pozornost především tomu, co doslova řeknete. Neslyšejí intonaci se kterou něco oznamujete. Kaldenbach zde poznamenává, že pokud Holandřanovi řeknete, že se zítra něco stane, myslí, že se to opravdu stane. Proto si dávejte pozor na případné neverbální signály, které vaše tělo vysílá. Stručně a jasně - co řeknete, to by podle nich mělo platit.

7. Návštěvy

Holandřané téměř nikdy nenavštíví někoho, aniž by mu to oznámili dopředu. To se týče jak blízkých přátel, tak i rodinných příslušníků. Platí zde, nejdříve zavolej a potom přijď. A navíc se dohodnete na přesném času, nikoliv "okolo". Jak Kaldenbach s humorem poznamenává, dává jim to jistotu pro přesné načasování činností spojených s příchodem hosta.

V Holandsku je zvykem přinést na návštěvu něco s sebou. Můžou to být květiny, v poslední době se stala populární "lahvinka" vína. Udělá to velmi dobrý dojem.

Pokud navštívíte holandskou rodinu okolo páté hodiny odpolední neznámá, že budete automaticky pozváni ke stolu. Pro Holandřany je zcela normální začít večeřet v šest hodin a nechápou, proč se nemáte k odchodu. Pouze velice dobří přátelé a příbuzní zůstávají na večeři.

Holandřané také většinou nikoho nenavštěvují po čtvrté hodině. Většina domácností také nebude připravena uvítat hosty dříve než v osm hodin večer.

Pán domu: "Je šest hodin. My teď budeme večeřet. Dáte si šálek kávy?"

Pokud vstoupíte do holandské domácnosti, neočekávejte, že všichni budou "v pozoru". Někdy hostitelé vstanou, aby vám potřásli rukou. Pokud zůstanou sedět, nepovažujte to za projev hrubosti, že vám host nedává "oficiální přivítání". Mohli byste tento způsob přivítání hostů interpretovat jako necivilizovaný, ale pro Holandřany je to jednoduchý způsob, jak jednoduše a bez stresu vítat hosty.

"Dobrý den všichni. Nepůjdu okolo každému potřást rukou. To je příliš mnoho problémů".

8. Holandská kuchyně

Objevíte, že holandská kuchyně není příliš různorodá a jídlo vůbec nehraje důležitou roli. Jejich postoj je více "jíst a tedy žít", než "žít a tedy jíst". Netráví dlouhý čas v kuchyni při přípravování jídel. Dávají přednost kvalitě před kvantitou.

9. Životní styl

Pro mnoho Holanďanů je obtížné užít si v jejich životě dobré věci. Vypadá to, jako by měli nějakou bariéru, která jim zabraňuje zábavu. Je to evidentní v jejich nudných stolovacích zvycích, nenápadném odívání, střízlivé architektuře, krocených způsobech oslav apod. Všem by měla být na vině kalvinistická doktrína, která hrála velmi důležitou roli v životě předků dnešních domorodých obyvatel. Hodně Holanďanů o tomto "postihu" ví.

10. Bohatí spoluobčané

V Holandsku je přirozené, že slavné osobnosti nebo bohatí lidé se svým bohatstvím nebo nějakou nadřazeností nechlubí na veřejnosti, ale spíše se drží v ústraní.

11. Placení za druhého

Pokud jdou Holanďané někam za zábavou a třeba najíst se do restaurace, je pro ně naprosto normální tzv. "Go Dutch", což v praxi znamená, že každý si platí za sebe. Pro ně je to naprosto férové a svobodné. V barech nebo restauracích je zvykem platit za pití způsobem střídání se. Holanďané dávají velký pozor, kdo je zrovna na řadě.

12. Rodinný život

Pro mnoho Holanďanů je vázání se na rodinu čím dál méně důležité. Rodiče a prarodiče nehrají tolik důležitou roli v životě svých dětí. Je tu dokonce jistá potřeba jednat s blízkými přáteli jako s příbuznými anebo je považovat za stejně důležitější prvek ve svém životě.. Holanďan může říci: "Protože máš bratra a sestru, neznamená, že s nimi máš dobrý vztah". Většina rodičů nechce žít se svými "dětmi", protože si myslí, že jejich děti jsou připraveni vést jejich vlastní životy. Rodiny s postiženými dětmi často umístí své děti do speciálních domovů, protože si jednoduše myslí, že to je pro jejich děti to nejlepší a dítě bude v dobrých rukou specialistů.

13. Počasí

Holanďané tráví dlouhý čas rozhovory o počasí. Mnoho konverzací začíná třeba: "Pěkné počasí, že?". Pokud chcete navázat rychlou konverzaci, nemůžete udělat špatný první dojem, když začnete mluvit nejdříve o počasí. Mnoho lidí si stěžuje na holandské počasí, ale popravdě řečeno, většina z nich nechce žít v jiných klimatických podmínkách"

14. Výchova dětí

Holandřanům působí velké potěšení, když jejich děti drze něco poznamenají. Rodiče si myslí, že je to zdravé a pokud to dítěti vydrží, je to předpoklad, že se později prosadí ve "velkém světě". Drzé děti jsou velice populární v televizních seriálech. To ale neznamená, že je dětem povoleno říkat vše. Jsou zde jistá omezení, ale děti nemají většinou čas objevit jejich hranice. Drzé děti vás pravděpodobně budou rozčilovat o mnoho více, než rodilí Holanďany.

Holandský "čas do postele" je velice důležitým aspektem ve výchově dětí. Sedmileté dítě chodí například spát ve čtvrt na osm. Holandské děti chodí spát včas, nikoliv o pět minut později. Rodiče také velice sledují, zda si jejich dítě nehraje venku po šesté hodině večer. Pouze ve velmi teplém letním večeru je jim povoleno zůstat déle, třeba do devíti.

Jaké Holanďan posuzuje příjemné prostředí pro bydlení? "Tam, kde všechny děti jsou doma po šesté hodině a kde lidé dávají jejich odpadky ven až po setmění"

15. Plánovaný život

Holanďan vede plánovaný život:

- 10.30 přestávka na kávu
- 13.00 zpravidla malý oběd (většinou sendvič)
- 15.00 přestávka na čaj nebo kávu
- 18.00 lidé většinou večeří
- 20.00 sledují zprávy v televizi
- 23.00 jdou spát

Životní emoční situace, jako je narození dítěte, svatba, pohřeb je vždy přesně plánovaným rituálem.

16. Sexuální život

V Nizozemí je sex více diskutovaným tématem, než v jiných evropských zemích. Holanďané se také méně stydí za nudismus, například na pláži nebo v sauně. Není žádným tabu, když po sportovním utkání se ženy i muži sprchují v jedné místnosti. Ale většinou muži i ženy mají své vlastní sprchy. Téma jako je třeba menstruace je otevřeně diskutované. Tato otevřenost v sexu je v Nizozemí samozřejmá od sedmdesátých let. Homosexualita je rovněž považovaná za rovnoprávnou s heterosexualitou.

Holandřan obvykle projevívá, že chce sex velmi nepřímým způsobem. Mladý muž většinou nikdy neřekne ženě: "Což takhle sex?". Byla by to jeho zkáza. Muž, který má zájem s někým spát, používá různých taktik, ale nemluví o sexu. Potom ženu požádá, zda by k němu nešla na skleničku. Pokud je aktivita na straně ženy, může její taktika vypadat ve smyslu pozvání na šálek kávy. Je to takový kódovaný jazyk. Ale pozor! Ne vždy pozvání na šálek kávy musí znamenat pozvání na sex.

17. Námluvy na ulici

Pokud jste cizinka, možná jste si všimla, že v Holandsku muži na veřejnosti nedávají příliš najevo, že se jim líbíte. Ve Francii, Surinamu, Turecku a Itálii dá muž ženě vědět, že je pro něho přitažlivá, dlouhými pohledy, voláním anebo pískáním. Holandřané to nedělají. A Holandřanka by to ani neocenila a její odpověď by mohla znít něco jako v tom smyslu, který dělník na se takto chová.

18. Holandské ženy

Mnoho cizinců posuzuje Holandřanky jako velmi feministické. V jejich očích jsou příliš svalnaté, oblékají si kalhoty, mají mužskou chůzi a příliš se nesnaží upoutat mužskou pozornost. Mnoho holandských žen však lakování nehtů, manikúru, parfémy, sukně a make-up považují za něco hloupého.

19. Vztah - porozumění, respekt a láska

V dnešním moderním Holandsku jsou hodnoty porozumění, respekt a láska považovány za hlavní komponenty dobrého vztahu. Lidé chtějí partnery, kteří skutečně naslouchají a respektují jeden druhého.

20. Jak je to s jejich "pohybovým systémem"

Ve srovnání třeba s ostatními národy v Nizozemí (přistěhovalci z Aruby, Niz. Antil) mají Holandřané neohebné, hranaté pohyby. Mají pocit, že jejich pohyby jsou normální, zdá se jim přehnané pohybovat se rytmicky podle hudby.

21. Káva

Káva je důležitou součástí holandského života. Pokud jste někde pozváni, Holandřané vám vždy budou servírovat kávu nebo čaj. S každým šálkem zpravidla obdržíte koekje (sušenku).

Jít na šálek kávy také může znamenat prodiskutování některých věcí. To samé platí o šálku s čajem.

22. Pohoda a útulnost domova

Gezelligheid (pohoda a útulnost domova) je velmi váženou ingrediencí holandské společnosti. Je to něco, co lidé postrádají když jsou třeba na dovolené anebo žijí v zahraničí. Pítí kávy může být *gezellig*, barbecue, sousedství, atd.

23. Stolování

Holandský způsob stolování se může lišit od toho, co je zvykem jinde. Po jídle je dobrým způsobem poděkovat a následuje tzv. "napraten" nebo "natafelen". Pokud nabídnete vaší pomoc, třeba při úklidu nádobí, nebudete odmítnuti.

24. Televize

Pokud navštívíte holandskou rodinu, obyčejně televizi vypnou, jako projev dobrého chování. Považují hluk televize za nepříjemný při rozhovoru s hostem. Pokud se tak nestane, mohou televizi považovat za zajímavější, než svého hosta.

25. Pozdravuj manželku

Pokud s někým ukončujete rozhovor nebo opouštíte hostitele, Holanďan zpravidla pošle pozdrav vaší manželce nebo přítelkyni. Nepovažujte to za sexuální zájem, je to naprosto přátelské gesto.

26. Adaptace na život v Holandsku

Holanďané sami někdy říkají, že cizinci by se měli přizpůsobit na život v Holandsku. Ale i Holanďané, žijící v zahraničí používají své holandské zvyky a svou kulturu. Například v Austrálii mají své televizní a rozhlasové stanice, jí svá holandská jídla a třeba v USA oslavují narozeniny Nizozemské královny.

27. Domácí miláčkové

V mnoha domácnostech najdete psa nebo kočku. Majitel své domácí miláčky hýčká a rozmazluje. Mnoha lidem nepřipadá nehygienické, když jim pes oblizuje tvář. Pro Holanďany není pes špinavé zvíře. V jejich životě hrají domácí zvířata velmi důležitou roli a pokud pes nebo kočka zemře, je obvyklá zvířecí kremace, a když ne kremace, tak alespoň řádné pohřbení. Psům a kočkám je někdy povoleno skočit i na stůl, není to považováno za nehygienické.

28. Víra

Pro mnoho Holanďanů víra není příliš důležitá. Pokud se jich zeptáte, zda věří v Boha, mohou odpovědět, že zdaleka nezáleží na tom jestli Bůh existuje. Holanďané mají své priority v čestném životě a spravedlivém bytí. Pokud se něco vážného stane, většinou v boha nevěří. Před padesáti lety bylo o mnoho více věřících Holanďanů, než je tomu dnes.

29. Která ruka: levá nebo pravá?

V Holandsku lidé nerozlišují pravou a levou ruku pro podávání věcí, pro ně v tom není žádný rozdíl. V každodenním životě používají obou rukou pro všechno, kromě podávání pravé ruky při pozdravu

30. Vepřové nebo hovězí?

Většina Holanďanů jí oba dva druhy masa, je jim jedno, jestli je to hovězí, vepřové, jehněčí nebo kuřecí. Necítí averzi k vepřovému masu jako Muslimové a averze Hindustánů se jim zdá ještě více zvláštní. Samozřejmě zde žijí lidé, kteří vepřové nejí, ale to proto, že to považují za špatné pro jejich zdraví. Křesťanství již dlouho nenakazuje, co by věřící jíst měl nebo neměl. Přibližně do roku 1960 nebylo holandským katolíkům povoleno v pátek jíst maso. Ale to už je pouze historie.

V posledních letech přibývá stále více vegetariánů.

31. Konverzace

Holanďané pociťují, že konverzace by měla probíhat v klidu. Dokonce i když nesouhlasíte, je důležité být v klidu. Pro Holanďany je normální, když při rozhovoru nepoužíváte gestikulace rukou.

32. Dostat se přímo k "jádro pudla"

Pokud musí Holanďané prodiskutovat nějaké složité téma, jdou na to většinou velice přímo. Většinou to řeknou bez rozpaků a většího plýtvání časem. Jdou zkrátka přímo na věc. V některých regionech Nizozemí (Limburg, východní Nizozemí) jsou však lidé o něco opatrnější a nejdříve používají tzv. "koetjes en kalfjes" (doslova kravičky a telátka). To znamená, že nejdříve mluví o všem možném, než se dostanou k prodiskutování toho, co je trápí.

33. Přímý jazyk: kontradikce

Pokud Holanďané s něčím nesouhlasí, mohou nesouhlas vyjádřit velice přímým způsobem. Žák ve škole může říci svému učiteli, že nemá pravdu, udělal jste chybu. Nepovažuje se to za nevychovanost, ale spíše za něco pozitivního.

34. Nelhat, ale říci pravdu

Čestnost znamená vysokou hodnotu v jejich žebříčku hodnot. Chtějí mluvit pravdivě a slyšet pravdu, i když je to někdy bolestivé. Nemají rádi, když jim někdo neříká pravdu.

35. Ve které situaci však Holanďan nemluví pravdu?

Holanďané lžou v těchto situacích:

- Žena: "Co si myslíš o mém novém kostýmu? Není nádherný?". Odpověď muže: "Je to kousek vyrobený v nebi".
- "Páchne mi z pusy?". Odpověď: "Co tě nemá, já nic necítím!".
- "Jsi v pořádku?". Odpověď: "Nemůžu být na tom lépe!".
- Žena: "Je problém v sexu nebo co ti vadí?" Odpověď muže: "Vůbec ne. Jak jsi na to přišla?"

36. Argumentace a názory

Když se Holanďanů zeptáte na jejich vlastní názor, okamžitě vám ho řeknou. Poté následují podpůrné argumenty. Asi byste nejdříve začali s argumenty a poté došli k vlastním názorům. To je pro Holanďany matoucí a většinou po vás nejdříve požadují názor, potom si argumentujete.

37. Proč?

Holanďané se velmi často ptají: "Proč je tomu tak?" nebo "Co je to?". To je v Nizozemí zcela normální a nemělo by to být interpretováno jako impertinence nebo nevychovanost. Obyčejně je otázka začínající na proč znakem požadavku na informaci, nikoliv protestem.

38. Požadavek podpory

Mnoho Holanďanů doslova požaduje přesně to, co potřebují. Pokud například zaměstnanec chce povýšení, zcela normálně o to požádá. Není to považováno za něco drzého. Poté však záleží na jeho zaměstnavateli, zda jeho myšlenku podpoří nebo nikoli.

Holanďan svému zaměstnavateli: "Zajímalo by mě, jestli bych mohl dostat lepší pozici?"

39. Nevím

Zajisté si všimnete, že Holanďanům nedělá problém odpovědět na něco "nevím". Není to zde považováno za něco rozpačitého nebo nezdvořilého.

40. Chtějí vždy stát mimo dav

Myslíte si, že Holanďané vždy chtějí stát mimo dav? Nebýt pouze průměrní? Je to pravda, už od mládí jsou vychováváni v tom smyslu, že je velmi důležité mít svůj vlastní názor a ten ten se nebát prosadit nebo prezentovat.

41. Po hádce musí být vzduch "vyčištěn"

Po hádce chce zpravidla Holanďan mít "čistý vzduch". Bude chtít prodiskutovat:

1. Proč jsi to udělal?
2. Co jsi předtím myslel, že jsem myslel?
3. Co jsem myslel, že myslíš?
4. Co jsi pociťoval? A tak dále.

42. Zůstat chladným

Holanďané nejsou ve svých pocitech druhou strano příliš průhlední. Když jsou spokojení, řeknou, že nejsou nespokojení. Velmi zábavný film je pro ně "ne tak špatný". Jestliže se jich zeptáte, jak jim to jde v práci, zpravidla odpoví, že si nemůžou stěžovat.

43. Přebírání iniciativy

Holanďané považují za velmi důležité, když lidé berou iniciativu na sebe, namísto čekání jeden na druhého. Ocení, když se budete chovat aktivně. V jejich očích je hodně cizinců příliš pasivní. To je rozčiluje.

44. Vtipy o královské rodině

Holanďané obvykle žertují o holandské královské rodině, ale když o ní řeknete nějaký vtip vy, nemusí to být vždy oceněno. Nebudou akceptovat, když od cizinců uslyší kritické poznámky na toto téma.

45. Škádlení

Mnoho Holanďanů si užívá škádlení jeden druhého. Když někdo někoho škádlí, je to obvykle výraz sympatie a toho, že se vztah mezi nimi upevňuje.

"To je špatné! Zapomněl jsem si vzít sebou peníze. Mohl bys mi nějaké zapůjčit?"
Odpověď: "Manželka ti na tento týden zapomněla dát kapesné?"

46. Dárek pro šéfa

Jestliže přivezete z vaší dovolené dárek pro šéfa, mohl by divně zareagovat. Vaši kolegové by také mohli být velice překvapeni. Mohli by si myslet, že potřebujete nějakou laskavost.

47. Emancipované ženy

V Nizozemí je ženám povoleno dělat ty samé věci jako muži. Holanďtí muži jsou na to hrdí. Ženy chodí do hospod, mohou si vybrat jakékoli zaměstnání, být rovnoprávní s muži ve veřejném životě apod. Holanďanům připadá velmi divné, když vidí marokánskou nebo tureckou ženu dva metry za svým manželem. Připadá jim to jako nepochopitelná degradace žen.

48. Výchova dcery

Dcerám je povoleno jít se bavit, dokonce i když je jejich partner zatím příliš nepoznán. Strach ze ztráty panenství před svatbou již dlouho není problém jejich rodičů.

"Raději bych viděla moji dceru s několika sexuálními partnery předtím, než se vdá. Já jsem na to přišla až po svatbě".

49. Žena - šéf

V posledních letech je v Holandsku normální mít za ženu za šéfa. Je to považováno za něco progresivního.

50. Potřeba soukromí

V autobuse nebo ve vlaku hledá většina Holanďanů volné místo, které je trochu vzdálené od ostatních. Někdy je obtížné najít navzájem cizí lidi sedící společně. Holanďané, kteří navštíví třeba Maroko, potřebují být na chvíli sami, ale jejich marokánský přítel to nepochopí. Myslí, že zde není Holanďan spokojený. Ale Holanďané mají velkou potřebu soukromí.

51. "Do výchovy mého dítěte ti nic není!"

Pokud chytíte někoho dítě, které něco špatného provádí nebo něco ničí, zpravidla vám přijde normální něco dítěti říci. Mnoho holandských rodičů by se však mohlo urazit. Mají pocit, že do toho vám nic není, je to přece jejich dítě.

52. Tělesný kontakt

Zajisté si všimnete, že Holanďané se snaží co nejvíce vyvarovat tělesného kontaktu. V přeplněném prostoru je však někdy těžké se vyvarovat tělesného kontaktu. Pokud se dva lidé náhodou dotknou jeden druhého, snaží se rychle omluvit. Pokud se má Holanďan v cizím prostředí rozhodnout, zda si vybere sedět sám na židli nebo s ostatními na pohovce, většinou se rozhodne pro tu první možnost.

53. Holanďtí přátelé nemají na vás vždy čas

Pokud na vás opravdu nemají dnes čas, přímo vám to řeknou, ale vy byste to neměli považovat za nepřátelské gesto. Holanďané, pokud mají něco naplánováno, neradi se nechávají něčím nebo někým rušit. Pokud například čtou noviny, chtějí nejdříve dokončit čtení a potom se věnovat dalším věcem.

54. Chovat se tiše

Holanďané nechtějí být rušeni a někoho zbytečně rušit. Sousedí nechtějí slyšet jeden druhého nebo být rušen televizí, případně rádiem.

55. "Podej mi sůl!"

Tak toto je surinamský nebo turecký příklad požádání o podání soli během stolování. Pokud zaslechne Holanďan tento požadavek, pomyslí si, že nikdo mu nebude říkat, co mám dělat. Pro něho je to hrubé chování. Pokud chcete něco od druhého, je žádoucí říci *prosím*.

56. Nebud' pošetilý

Frázi "doe niet zo gek" (doslova, nebud' blázen) používají Holanďané velice často. Musíte však mít na mysli, že je to většinou v dobrém slova smyslu.

57. Ted' jste jedním z nás

Existuje určité množství slov a frází, které cizinec nebude dlouho chápat. Pro pochopení je nutné žít v Holandsku opravdu delší čas.

58. O čem to hovoří?

Pokud Holanďané, kteří se neznají, hovoří mezi sebou, je možné od nich zaslechnout otázky typu: "Jakou práci děláte?", "Kde bydlíte? Líbí se vám tam?". Tyto otázky nejsou považovány za osobní záležitosti a proto se bez ostychu mohou zeptat i vás.

59. Kolik vyděláváte?

V Holandsku, dokonce i když konkrétní osobu velmi dobře znáte, není standardní a slušné se ptát na to kolik vydělává. Nikdo by se vás na to neměl vyptávat, i když jsou zvědaví.

60. Pohyby a gesta

Mrknutí oka neznámá obvykle sexuální zájem. Může to znamenat, zda jste pochopili jeho vtip nebo myšlenku. Pokud Holanďan chce říci, že je někdo blázen, položí prst ruky doprostřed svého čela.

61. Dívání se zpřímá do očí

Oční kontakt je v Holandsku zcela běžný. Když muž hovoří se ženou, dívá se jí do očí. Není to považováno za nezdvořilé ani za náznak sexuálního zájmu. Děti jsou vychovávány hledět rodičům nebo svým učitelům při rozhovoru do očí. Pokud se prodavač nedívá kupujícímu do očí, je to znak nezájmu a kupující by si mohl myslet, že prodavač nechce příliš prodat své zboží. Pokud se nedíváte druhému do očí, může si ten druhý pomyslet, že tím něco skrýváte.

62. Přiznání se k činu

Pokud je Holanďan zachycen při krádeži, vždy se přizná. Je to od osoby, která byla přistižena obecně očekáváno. Při lupu chycení Marokánci nebo Turkové jsou v tomto ohledu úplně jiní a holandskou veřejnost velice rozčiluje, když Achmed chycený při krádeži odmítá přiznat, že to udělal. Holanďané jsou v drtivé většině velice čestní.

63. První je varování, následuje trest

V Nizozemí je běžnou věcí toho, kdo porušil zákon nejdříve varovat. Dokonce i policie často volí nejdříve varování, než sáhne k trestu. Pro mnoho Holanďanů je i varování potrestání samo o sobě.

64. Omluva

Pokud Holanďan udělá něco co ho mrzí, omluví se za své chování. Mohl by například říci: "Neměl jsem to udělat". "Sorry". "Promiň mi". V Holandsku je velmi důležité se omluvit. Pokud to neuděláte, je to znak arogance a toho, že vás to nemrzí.

65. Co kdo řekne, to platí?

U Holanďanů je vždy důraz kladen na to, co konkrétní osoba skutečně myslí a nikoliv to, co říká.

66. Jsou v Nizozemí nějaké sociální hodnoty?

Cizincům se může zdát, že zde nevidí žádné sociální hodnoty. Může to tak vypadat, ale není to pravda. Děti cizinců si občas myslí, že si mohou dělat ve škole co je napadne. Mohou "tykat" učiteli, házet po sobě houbou nebo papírovou koulí.

67. Nemlaskat u stolu a nesrkat čaj

Byli jste někdy na večeři u vašich holandských přátel? Jako děti se učili, že je neslušné mlaskat u stolu. Pro Holanďany je stolování jistou kulturou, při níž nejsou slyšet zvuky mlaskání nebo vidět někoho jíst s otevřenou pusou. Myslíte si, že z toho mají potěšení? To není přesně ten způsob, jsou pouze vychováni ke slušnému stolování a to samé požadují od toho druhého.

68. Rituální plivání

Pro mnoho Holanďanů je plivání vulgární. Pokud je však někdo Muslim, bude chtít před modlením vypláchnout svoje ústa. Má zakázáno polykat sliny. Holanďanům se proto nelíbí, když k tomuto účelu používá umyvadla.

69. Po práci

V Nizozemí je zcela běžné pro zaměstnance společnosti nebo firmy se jít po práci někam najíst nebo společně bavit. Pořádá se hodně firemních oslav a výročí.

70. Co lze od nich očekávat?

Zdá se vám, že nevíte co máte od Holanďanů očekávat? Je to možná proto, že ještě nejste dokonale seznámeni s jejich zvyky, chováním a hodnotami. Holanďanům se to samé může zdát o vás, protože o vás vědí velice málo. Chce to pouze čas a ochotu poznávat.

71. Pojištění

Holanďan vypadá, že má strach z budoucnosti. Téměř každý, kdo je holandské národnosti má několik typů pojištění, pojištění domácnosti, proti požáru a krádeži, penzijní pojištění a dokonce pojištění pro pohřeb. Nemají na výběr. Pokud spálí požár jejich dům na popel, jejich rodina nebude platit za nový dům. Pokud ztratí práci z důvodu nemoci nebo zranění, pomoc od rodiny nebo známých bude zanedbatelná. "Měl jsi mít pojištění!" je standardní holandská odpověď.

72. Telefonování

Když odpovídají v telefonu, můžete slyšet "met Boer". Pokud se třeba dovoláte do obchodu, uslyšíte: "Dobrý den, Boerovo papírnictví". Holanďané vždy začínají telefonování jejich jménem a od vás očekávají to samé, když vytočí vaše telefonní číslo.

73. Pracovní schůzky

Každá oficiální pracovní schůzka má několik důležitých bodů. Každé téma je položkou v agendě. Každé diskutované téma musí být již v agendě obsažené. Diskutují se pouze relevantní problémy spojené s tématem v agendě. Pokud chcete o něčem pohovořit, musíte požádat o slovo. Pokud lidé nesouhlasí s navrženými závěry, dojde se ke kompromisu.

74. Protiněmecký postoj

Mnoho starších Holanďanů má stále jistou protiněmeckou averzi. Když vidí Němce, mohou jeden druhému s humorem poznamenat: "Chci své kolo zpět!" To je narážka na fakt, že ke konci druhé světové války kradli prchající Němci Holanďanům jejich kola, aby si ulehčili cestu zpět do Německa.

75. Belgičané

Každá země má své vtipy o konkrétní skupině lidí, kteří se prezentují hloupým chováním. Pro Turky jsou to Lazové, v Německu východní Frižané. Holanďané přisuzují tuto roli Belgičanům. Belgičané na oplátku používají narážky o holandském zápachu.

Otázka: "Jak si myslíte, že Belgičan opravuje text v počítači?" Odpověď: "zmizíkem".

76. Mít versus sdílet

Mnoho cizinců tvrdí, že hlavní důraz je v Nizozemí kladen na "mít", Holanďané nejsou zvyklí sdílet. Dokonce i když si Holanďan potřebuje vypůjčit peníze a požádá o ně bratra, ten mu může odpovědět, aby si šel půjčit do banky. Pokud má Holanďan balík cigaret, není akceptováno si prostě jen tak jednu vzít, ale musíte mít nejdříve jeho povolení.

77. Pracovní a soukromé problémy jsou oddělené

Pro Holanďana je důležité, aby pociťoval určitý rozdíl mezi pracovními a soukromými věcmi. Pokud má s kolegou nějaké pracovní problémy a jeden s druhým nesouhlasí, po práci se jdou jako přátelé společně někam napít.

78. Vyjádření emocí

Holandřan nikdy příliš nevyjadřuje svoje emoce, pláč je zpravidla akceptován krátce pouze při takových událostech jako jsou úmrtí a rozvedení. O svých emocích více hovoří, než je projevují.

79. Kalendář narozenin

Mnoho holandských rodin má někde ve svém domě vyvěšen tento kalendář, obvykle v koupelně. Jsou zde zaznamenány narození příbuzných a přátel. Pokud se i vy objevíte v tomto kalendáři, můžete si být jisti velkou poctou. Na narozeniny syna nebo dcery je přáteli popřáno celé rodině, nikoliv pouze dětem. Ale pochopitelně pouze ten, kdo má narozeniny, dostává dárek.

80. Mikuláš

Sinterklaas (český Mikuláš), jako oslava Sv.Nikolase je velmi důležitým svátkem Nizozemí. Je oslavován každý rok 5.prosince a není Holandřany považován za křesťanský svátek. Sinterklaas je starý moudrý muž, doprovázený Černým Petrem (Zwarte Piet), který je poněkud jednoduchého, ale srdečného charakteru ("Já nemluvit dobrý") Mnoho černých obyvatel Nizozemí (přistěhovalců) si myslí, že Zwarte Piet je příkladem stereotypu černé rasy. Obvykle však Holandřané nechtějí tuto kritiku slyšet, je to jejich oslava.

81. Vánoce

V posledních letech vzrůstá počet Holandřanů, kteří si dávají dárky na Vánoce (ráno 25.12). Tento svátek pro mnoho lidí ztratil křesťanskou symboliku, jako narození Ježíše Krista. Pro ně není vánoční stromeček symbolem křesťanství, ale pohodového pocitu vánoc. Komerencializace v tom hraje také velkou roli.

82. Posílání vánočních a novoročních přání

Pokud chcete na Holandřany dobře zapůsobit, pošlete jim vánoční a novoroční přání. Není důležité, co tam kromě "šťastné a veselé" bude. Je důležité udržovat kontakt s lidmi, kteří i vám zasílají tato přání.

83. Na zdraví

V Nizozemí je osobní zdraví velice důležité. Když vám přejí nebo připíjí, je to na zdraví. Naopak, pokud jsou na vás rozčilení, budou vám spílat a "posílat" na vás různé druhy strašlivých nemocí typu: tyfus, cholera, atd. Pokud vám budou vulgárně nadávat, budou vás nazývat "kankerlijer" (postižený rakovinou) nebo "etterbak" (osoba plná hnisu).

84. Seznam přání

Několik týdnů před Sinterklaasem (Mikulášem) a před narozeninami mohou děti vytvořit tzv. seznam přání, kde bude napsáno, co si přejí. Když se lidé berou, také většinou píše "seznam přání", který je zpravidla vyvěšen u partnerky nebo partnera rodičů. Lidé, kteří chtějí dát budoucím novomanželům nějaký dárek si vyberou z tohoto seznamu. Poté se položka v seznamu jednoduše přeškrtně. Mnoho Holanďanů však vidí tento způsob darování jako nespontánní, ale i tak je tento způsob poměrně populární. Se "seznamem přání" nedostanete nikdy ten samý dárek dvakrát.

85. Rozbalování dárků

V Nizozemí se procedura rozbalování dárků mění. Bylo zvykem rozbalit všechny dárky najednou, ale když je pohromadě příliš mnoho dárků (svatba), nemůžete je prostě rozbalit najednou. Dárek je rozbalen později a dárci je posláno děkovné přání. Na narozeniny ale většinou všechno rozbalí najednou a když zjistí, že již konkrétní věc mají, není neobvyklé, když vás požádají o účet z obchodu, aby si to mohli vyměnit za něco jiného.

86. Žít společně před svatbou

V posledních dvaceti letech je zcela běžné, že holandský pár žije společně, aniž by dvojice vzala. Je to proto, že se chtějí nejdříve více poznat. Kolem roku 1960 byl v Holandsku předmanželský sex naprosté tabu a pokud se to dělo, byla to pro rodiče ostuda. Svět se však mění a není neobvyklé, když je holandská nevěsta ještě před svatbou těhotná.

87. Rodinné oslavy jinde než doma

V Nizozemí se stalo zvykem, že rodinné oslavy, jako třeba výročí a kulaté narozeniny se slaví někde v restauraci, kde je vše připraveno a nikdo se od začátku do konce oslavy nemusí o nic starat. To platí také o firemních oslavách.

88. Spoření a šetření

Mnoho Holanďanů šetří vouchery (poukázky z obchodů, třeba ve formě známek). Tyto známky mohou v určitém množství znamenat úsporu na benzínu, nebo na konkrétním produktu. Pokud nashromáždíte určité množství známek, máte třeba nárok na poloviční cenu vypsaneho zboží.

89. Šetrnost

Holandská šetrivost a šetrnost je velmi známá. Nevadí jim, když se smějete jejich ručnímu kráječci sýra, dlouhé lžíci na vybrání posledního zbytku jogurtu z láhve nebo pudinku, popřípadě jejich ručnímu strouháčku na brambory. Sami Holanďané na tyto vynálezy hrdí. Jednotlivé vynálezy jsou důkazem nerozhazovačnosti. Trochu jim však vadí, když je nazvete šetřílky.